

se dovidáme, že tabulka byla napsána v roce 701 př. Kr. Dílo samo, jak vyplývá z rozboru místních a osobních jmen a použitých výrazových prostředků, je však mnohem starší a jeho vznik spadá s největší pravděpodobností do období kolem poloviny 2. tis. př. Kr.

Další drobný fragment pochází z Aššurbanipalovy ninivské knihovny (7. stol. př. Kr.); byl identifikován teprve po objevení textů sultantepských a jeho nález nasvědčuje, že skladba tvořila součást tradiční mezopotamské literatury. Konečně poslední známý fragment této skladby pochází z Nippuru samého. Jedná se o tzv. školní tabulku datovanou do novobabylónského období.

Následující překlad byl pořízen na základě textového vydání O. R. Gurneyho, *The Tale of the Poor Man of Nippur*, *Anatolian Studies* 6, 1956, str. 145–162. Viz též O. R. Gurney, *The Tale of the Poor Man of Nippur and its Folktale Parallels*, *Anatolian Studies* 22, 1972, str. 149–158; M. de J. Ellis, *A New Fragment of the Tale of the Poor Man of Nippur*, *Journal of Cuneiform Studies* 26, 1974, str. 88–89; J. S. Cooper, *Structure, Humor, and Satire in the Poor Man of Nippur*, *Journal of Cuneiform Studies* 27, 1975, str. 163–174, H. Jason, *The Poor Man of Nippur: An Ethnopoetic Analysis*, *Journal of Cuneiform Studies* 31, 1979, str. 189–215.

- V Nippuru¹ žil kdys jeden muž, nuzný a chudý,
nebohý člověk jménem Gimil-Ninurta.²
Ve městě Nippuru lopotně živořil
a neměl stříbro, jež lidé mívají,
5 a zlato neměl, jež lidstvo mívá.
Jeho sýpka postrádala čisté obilí,
jeho nitro planulo touhou po chlebě
a touhou po mase a znamenitém pivě rmoutila se jeho tvář.
Tak uléhal hladový, bez potravy každý den,
10 oblékal se v jeden oděv a jiný neměl na převlek.
Jednou takto rozvažoval s myslí sklíčenou:
„Svléknu jediný svůj oděv
a na nippurském tržišti ovci koupím.“
Svlékl jediný svůj oděv,

¹ Viz pozn. 16, str. 52.

² Gimil-Ninurta – akkadsky „smiluj se, Ninurto“; Ninurta – viz pozn. 2, str. 83.

- 15 na nippurském tržišti tříletou kozu koupil
a takto rozvažoval s myslí sklíčenou:
„Mohl bych kozu doma zaříznout,
však hostina to nebude, a kde vzít pivo?
Sousedé z mé čtvrti (všechno) uslyší a budou se hněvat,
20 rodina a příbuzní se na mne rozzlobí.
Vezmu kozu, odnesu ji starostovi;
věc dobrou a lahodnou pro žaludek pokusím se jemu dát.“
- Gimil-Ninurta uchopil kozu za krk,
ke dveřím nippurského starosty [se vydal].
25 Tukultí-Enlilovi,³ vrátnému, takto pravil:
„Řekni, že vstoupit chci a spatřit [starostu]!“
Dveřník pánu svému takto pravil:
„Pane můj, jakýsi nippurský muž u tvých vrat čeká
a darem ... ti přinesl kozu.“
- 30 [I rozhněval se] starosta [na dveřníka Tukultí]-Enlila.
[„Uchop jej], nippurského muže, [uveď ho] sem!“
Dveřník ...
a Gimil-Ninurta s radostnou myslí k starostovi [vešel].
Když Gimil-Ninurta vešel k starostovi,
35 levicí držel kozu za krk,
zatímco pravicí starostu zdravil.
„Nechť Enlil⁴ a Nippur žehnají starostovi,
nechť Ninurta⁵ a Nusku⁶ dají mu mnoho zdaru!“
Starosta muži nippurskému odvětil takto:
40 „Co zlého se ti přihodilo, že mi neseš úplatek?“
[A Gimil]-Ninurta nippurskému starostovi svůj příběh opakoval.
„Bez potravy [každý den] uléhám hladový.
[Svlékl jsem] jediný svůj oděv,
[na] nippurském [tržišti] tříletou kozu koupil
45 a takto jsem pravil [s myslí] sklíčenou:
[„Mohl bych] kozu doma zaříznou,

³ Tukultí-Enlil – akkadsky „Enlil je má pomoc“; Enlil – viz pozn. 3, str. 83.

⁴ Viz pozn. 3, str. 83.

⁵ Viz pozn. 2, str. 83.

⁶ Nusku – posel a rádce boha Enlila, jeho syn. Uctíván jako bůh světla a ohně a ochránce před černou magií.

- [však] hostina [to nebude], a kde vzít pivo?
Sousedé z mé čtvrti (všechno) [uslyší] a budou se hněvat,
[rodina a] příbuzní se na mne rozzlobí.
- 50 [Starostovi] kozu odnesu.⁶
[Takto jsem] v duchu pravil. ... “
(4 řádky poškozeny)
Starosta zvolal ...
(1 rádek zničen)
„Dej tomu nippurskému muži šlachu a kost,
napoj ho z láhve [patoky],
60 pošli ho pryč, vyžeň ho za dveře!“
Dal tomu nippurskému muži šlachu a [kost],
z láhve ho napojil [patoky],
poslal ho pryč, vyhnal ho za dveře.
- Když Gimil-Ninurta ze dveří vyšel,
65 dveřníku, vrátnému, takto pravil:
„Pánu tvému hojnost boží! Takto mu řekni!
„Za jedno soužení, jež jsi mi způsobil,
za jedno, třikrát ti odplatím.“ “
I uslyšel to starosta a smál se celý den.
- 70 A Gimil-Ninurta do královského paláce se vydal.
Na králův příkaz kníže i správce spravedlivě soudí.
Když Gimil-Ninurta vešel ke králi,
poklonil se, zemi před ním políbil,
ruce zvedl a pozdravil krále veškerenstva.
- 75 „Vládce, lidstva sílo životodárná, skrze ducha dobrého znamenitý
králi,
na tvůj příkaz nechť jeden vůz mi dají
a po jeden den ať jakékoli přání mohu sobě vyplnit.
Za ten jeden den jednu minu červeného zlata tobě budu dlužit.“
I neptal se ho král: „Jaké je tvé přání,
80 že v jednom voze celý den se budeš [projíždět]?“
I dali mu nový vůz, odznak vznešenosti,
připjali mu pás ...
Vsedl v nový vůz, odznak vznešenosti,
do [Nippuru]-Duranki⁷ zamířil.

⁷ Duranki – sumersky „svazek nebes a země“, poetické označení Nippuru.

- 85 Gimil-Ninurta polapil dva ptáky,
do skřínky je dal a svou pečeť na ni vložil,
ke dveřím nippurského starosty [se vydal].
I vyšel starosta k němu [ven].
„Kdo jsi, pane můj, že projíždíš se ... ?“
- 90 „Král, tvůj pán, mne poslal ...
Do Ekuru,⁸ Enlilova chrámu, zlato [jsem přinesl].“
K bohaté hostině podřizl starosta ušlechtilou ovci
a potom pravil: „Ach, jsem znaven.“
A Gimil-Ninurta u starosty bděl po jednu noční hlídku,
- 95 (dokud) starosta únavou neusnul.
Gimil-Ninurta za noci kradmo se zved,
otevřel skřínku a ptáci k obloze [vzlétli].
Starosta za rozbřesku ...
„Skřínka je otevřena, zlato je pryč!“
- 100 Gimil-Ninurta v zoufalství roztrh svůj oděv
(a) vrhl se na starostu, jenž ruce [prosebně] zvedl.
Od hlavy k patě
ho ztloukl a způsobil bolest.
A starosta křičel pod jeho (ramami) strachem:
- 105 „Pane můj, nezahub člověka nippurského,
neposkvrň ruce své krví nedotknutelného chráněnce boha
Enlila!“
I dostal darem dvě miny červeného zlata
a místo šatu, jež roztrh, jiný mu dali.
Když Gimil-Ninurta ze dveří vyšel,
- 110 Tukultí-Enlilovi, vrátnému, takto pravil:
„Pánu tvému hojnost boží! Takto mu řekni!
„Za jedno soužení, jež [jsi mi způsobil],
jednou jsem ti odplatil, [dvakrát ještě zbývá].“
I uslyšel to starosta a [přemýšlel] celý den.
- 115 A Gimil-Ninurta k lazebníkovi [vešel].
Ten mu všechny vlasy oholil ...
Želízka(?), jež do ohně se kladou, [do ruky] uchopil(?),
ke dveřím nippurského starosty [se vydal].

⁸ Ekur – sumersky „chrám hora“, hlavní svatyně boha Enlila v Nippuru.

- Dveřníku, vrátnému, takto [pravil]:
120 „Řekni, že vstoupit chci a spatřit [starostu]!“
„Kdo jsi, že uzřít [ho] chceš?“
„Jsem lékař, z Isinu⁹ pocházím, a rozumím [všem neduhům].
Kde nemoci a choroby (se objeví), [tam já své ruce přiložím].“
Když Gimil-Ninurta vešel k starostovi,
125 ten mu rány ukázal, jež způsobil on jeho tělu.
A starosta svým strážcům pravil: „Lékař je to schopný.“
„Pane můj, má léčba jen ve tmě působí.“
Kam vstoupit není dovoleno a cesta je uzavřena,
do místnosti nepřístupné ho uvedl,
130 kde přátelé a druzi se nad ním neslitují.
(A Gimil-Ninurta) železka(?) do ohně vložil,
do pevné půdy zatloukl pět kolíků
a připoutal mu ruce, nohy, hlavu.
Od hlavy k patě ho ztloukl a způsobil bolest.
135 Když Gimil-Ninurta ze dveří vyšel,
Tukulti-Enlilovi, vrátnému, takto pravil:
„Pánu tvému hojnost boží! Takto mu řekni!
„Za jedno soužení, jež jsi mi způsobil,
dvakrát jsem ti odplatil, jednou ještě zbývá.““
140 Gimil-Ninurta zasmušilý byl, jako pes ...
Černohlavce¹⁰ obhlížel, na každého člověka se díval.
Poslal muže jednoho ...
a daroval mu [kozou], (řka):
„Jdi ke dveřím [nippurského] starosty a křič,
145 na tvůj pokřik nechť seběhnou se všichni [lidé]!
„Ke dveřím starosty se vracím; já jsem (ten muž) s kozou!““
[Gimil-Ninurta] číhal [pod] mostem jako pes.
Starosta na mužův pokřik vyšel ven
i poslal všechnu čeled' svou, muže a ženy,
150 aby rozběhli se a hledali toho muže.
Zatímco všichni muže hledali,
starosta venku sám [se procházel].

⁹ Isin – dnešní Išán al-Bahrját, město ve střední Mezopotámii.

¹⁰ Černohlavci – poetický název pro lidstvo.

- (Tehdy) Gimil-Ninurta zpod mostu [vyskočil] a [starostu] po-
pad,
vrhl se na něj; on [ruce prosebně] zvedl.
155 Od hlavy k patě
[ho ztloukl a] způsobil [bolest].
[„Za jedno soužení, jež] jsi mi [způsobil],
[třikrát] jsem ti odplatil.“
[I opustil] jej a vyšel do kraje
160 [a starosta] do města se plazil.

(Kolofon)

- [Napsáno] a přehlédnuto [podle originálu].
[Písař] Nabú-réchtu-usur,
učedník, žák písařské školy
Nabú-acha-iddina, dvořana.
5 K četbě pro Kurdí-Nergala.
Kdo (tuto tabulku) odnese, toho nechť Ea¹¹ odnese!
Na příkaz boha Nabúa,¹² jenž dlí v chrámu Ezida,¹³
nechť nemá ratolest, nechť nemá potomstvo!
V měsíci Addaru,¹⁴ dvacátéhooprvého dne, eponym Chanáni,
10 místodržící z města Til-Barsip.¹⁵
„Moji tabulku neznečisti,
knihovnu nerozmetej!
Bůh Ea, vládce Apsú,¹⁶ má (to) v [ohavnosti].“

¹¹ Viz pozn. 5, str. 48.

¹² Viz pozn. 14, str. 51.

¹³ Ezida – sumersky „dům pravdy“, svatyně boha Nabúa ve městě Borsippě (Barsip, dnešní Birs Nimrúd) ležícím v blízkosti Babylónu.

¹⁴ Addaru – 12. měsíc babylónského kalendáře.

¹⁵ Viz pozn. 13, str. 51.

¹⁶ Viz pozn. 7, str. 49.